

DOBROGEEA JUNI

Vol de acuma, atarosi de un stat nou nu voriti arbitrar, ci numai legitima, dobandita si incalzita de Natune hotarata si chomestei.

DIRECTOR-PROPRIETAR
CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE:
Pe un an 12 Lei — Pe 6 luni 6 Lei
— Anunțuri și reclame după învoială —

ORGAN AL INTERESELOR DOBROGENE

REDACȚIA, BUCUREȘTI, str. Pătrașcu-Vodă, 3
ADMINISTRAȚIA, CONSTANȚA, Str. Unirii No. 7
Manuscrisurile nu se înapoiază

ALEGĂTORUL DOBROGEAN

Ni cet excès d'honneur, ni cette indignité!

Într'un articol sub titlul: *Cine știe?*, publicat în penultimul număr al *«Dobrogei Junie»* conțineașul și colaboratorul nostru, d. avocat St. Cișmegiu, se întreba, dacă ar fi fost o pagubă reală, dacă n'ar fi fost chiar mai nemerit, ca cele două plăși Mangalia și Ostrov să reîntre sub regimul excepțional al Dobrogei Noi— așa cum se propunea în proiectul de lege elaborat de d. Tache Ionescu, sub guvernul de colaborare—pentru că, spunea excelentul nostru amic, în definitiv, la ce au slujit toate „drepturile politice” pe care ni le-a hărăzit, chipurile, recenta noastră constituționalizare, — „ce credință și ce dragoste a mai putut rămâne în sufletele noastre, ale aceluia cari așteptăm evenimentul primelor alegeri ca pe a doua venire a Mesiei”, — când mult cântata independență economică a alegătorului dobrogean nu l-a putut cătuși de puțin susține de sub influența și presiunile administrației, și dovada?... faptul că „unor luptători incercați locali, unor persoane care și-au legat sufletul și corpul de această provincie, unor oameni cari din aspirațiile provinciei și-au făcut un crez, iar din durerile ei o rană adâncă — când un — și ai Dobrogei, am văzut preferându-se toți Dobrogei, etc...”

Se știe de toată lumea că noi nu ne-am prenumărat nici o clipă printr-o acțiune, cari se entușiasmau și umbrau după „formele” bine puse și atrăgătoare ale occidentalilor noastre Constituționali. Toată munca și străduința noastră de ani de zile în urmă, s'a dat pentru o administrație cât mai omenească și pentru o cultură cât mai înflorită, sub toate raporturile, în această provincie. Noi știam că, pentru a fi străbătut întreg județul Tulcea de șosele ca'n palmă și pentru a fi înzestrat, numai în doi ani de zile, județul Constanța, cu peste o sută de școli și câteva zeci de biserici, n'a fost nevoie de cât de doi prefecți buni: fericitul intru pomenire Paul Stătescu și tot atât de scumpul pentru noi, Constantinii, d. Scarlat Varnav, — lucru cu care, lăsând orice faș optimism de o parte, nu ne vom mai întâlni niciodată; fiindcă pe de o parte prefecul politic și parlamentar regimului, — primul, stingerit de tot felul de «frunțași» și «angajamente», ceilalți, știindu-se la discrețiunea guvernului care i-a ales, sunt cu mâinile și gurile legate, — iar pe de altă parte, alegătorul constituțional, căruia i s'a făgăduit totul, în numele și din buzunarul Statului, crede că orice grijă și orice inițiativă trebuie să le lase pe seama acestuia.

Da, da, — ochiul nostru dobrogelesc, deprins să vadă numai prin el și în adevărata lor lumină lucrurile, n'a putut fi furat nici o clipă de farmecul deșert al așa zisului pact al nostru fundamental. Ba, într'un moment de profundă și conștientă durere, am și strigat: *Destul ne-a dat Dumnezeu de peste Dunăre divorțul și falimentul; nu numai aduceți prin Constituțione, așa cum e înțelesul și aplicat astăzi, și destrăutul politic!*...

La urma urmelor însă, într'o zi, făcând cor cu mulțimea, care se lămbăie pe cât se desbată de ușor, — ne-am zis și noi: — Adică, de ce și până când Români numai față de sarcina publică? De ce, și noi, cari la primul sunet de gornă datori suntem a merge să ne batem cu dușmanul cel mai crâncen, să n'avem și dreptul de a lua

parte la „bătăea”... fondurilor electorale? De ce, adică, să nu călătorim și noi, Dobrogenii, gratis pe C. F. R.? Până când simpli spectatori la târgul cu împământenirile și la moștelile nu mai puțin... productive, ale membrilor Maturului Corp? De ce să nu luăm și noi parte la echilibrarea bugetului statului? Dacă așa ni-i țara, pentru ce să ni se ia nouă, Dobrogenilor, ocaziunea de a face dovada întregului nostru... patriotism?

Așa fiind, am primit și noi, alături de toată lumea, noua situațiune *tale-qualis*, — și, dacă în ceea ce privește deșănțarea moravurilor noastre și învâlnirea de relațiuni dintre noi, ce au urmat fatalmente noii stări de lucruri, ne unim în totul cu concluziunile amicului nostru Cișmegiu, dacă judecăm manifestarea politică a concetățenilor noștri însă, nu împărțim întreg pesimismul d-sale.

În adevăr: Alegătorul dobrogean, cu tot regimul riguros care l-a ținut timp de mai bine de 30 de ani sub o continuă bănuială, apăsare și înălțare sistematică dela *adecvata* viață noastră publică; cu toate presiunile și ademinerile de care n'a fost cruțat măcar în ziua când primea botezul politic, — la primele alegeri, — căci la ele s'au referit articolul și constatările d-lui Cișmegiu, — totuși a dat evidente dovezi de neatârmare și conștiință cețenească. Se știe că, atât la Tulcea cât și la Constanța, la colegiul I de Senat, concetățenii noștri au trimis la pimbare candidații guvernamentali respectivi; la col. I de Cameră, la Constanța, guvernul abia și-a putut scoate, strict la limită, pe «sustinutul» său, iar la al doilea de Cameră ar fi fost deajuns o deplasare de *zece* voturi, pentru ca Dobiasul regimului să cadă *magna cum laudat*.

Dar oare diferențele însemnate de voturi dintre candidații aceluiași partid, la același colegiu, remarcate la toate alegerile câte le-am avut până-cuma, nu fac aceeași probă de *contingentă* și *compromisă* politică a alegătorului dobrogean?

Dar oare numărul semnificativ de mic de voturi, cu care concetățenii noștri au «onorat» pe anumiți candidați, propuși de partidele respective la ultimele alegeri, împotriva sentimentului public și a celei mai elementare morale; și alegerea la comună a listei opoziției, anul trecut, la Constanța; căderea numai cu 4 voturi, tot acum un an, a listei opozante în cap cu amicul nostru d. Nae Roșuleț, la alegerea dela Mangalia; succesul de Dumineca aceasta a dizidenții liberale la Sulina; reușita d-lui Calafateanu, la Tulcea, care deși șef al organizației conservatoare în localitate, i-a zis listei d-sale: *cețlenească!*, — toate acestea nu sunt și ele dovezi netăgăduite de puterea de discernământ și de maturitate politică a concetățenilor noștri?

Nu, nu, amice Cișmegiu. Nu e locul să disperăm. Dimpotrivă, — să dăm cu toții mâna laolaltă și, ficcare în limitele puterilor noastre și cu toată insuficiența și buna credință ce le comportă această sfântă cauză, să complectăm educația civică a acestui minunat, prețios și indispensabil element, — minunat prin sine însuși, — prețios prin rolul ce e chemat să joace în propășirea națională, — indispensabil prin pozițiunea importantă a provinciei ce el locuiește.

Casa. N. Sarry

Prefectul și Primarul de Constanța la M. S. Regele

Vineri seara, la ora 6 jum. d-zi, Luca Oancea și Virgil Andronescu, au fost primiți de M. S. Regele într'o audiență, care a durat 40 de minute.

E cunoscută înalta soțietate, ce în totdeauna Suvoranul țării a arătat-o Constanței. Și de data aceasta M. S. s'a interesat de tot ce privește merul conținut spre progres al acestui important punct al țării și, după ce a aflat din gura prefectului județului că întreg jinsul e în plină prosperare, — că agricultura din ce în ce mai rațională pune pe oameni în situațiune de a-și apăsa gospodăria cât de frumose, contribuind astfel într'o măsură considerabilă la bogăția și înălțarea țării sub toate raporturile, — că reformele propuse de actualul guvern au fost permise de întreaga populațiune a județului, cu multă înasufțire, — că chestiunea impropriității la noi ar putea așa o imediată deslegare, într'u cât statul dispune de pământ aproape suficient, — Suvoranul a așigurat pe cei doi înalți demnitari ai Constanței că dorește să dea un mare avânt acestui oraș, făcând ca toate produsele Cadilăterului să convergă la portul nostru, M. S. a adăugat că a dispus să se ia măsuri ca linile ferate Copăcin-Dobrici-Dăleș, cum și șoselele strategice să fie terminate cât mai repede. Suvoranul a așigurat și că lucrările de consolidare a malurilor Constanței au fost date de comună în antrepriză, când ele trebuiau executate de Construcția Portului și de Stat. În același timp M. S. și-a exprimat dorința de a vedea această lucrare cât mai curând isprăvită.

Suvoranul s'a interesat apoi de lucrările cu aducerea apei de la Dunăre, primind asigurări din partea primarului că peste 10—15 zile vom avea apă, rămânând ca inaugurarea să se facă vara, în prezența Familiei Regale. M. S. a făgăduit că anul acesta va sta timp mai îndelungat la Constanța, împreună cu Augusta Suvorana.

D. Andronescu, profitând de ocaziune, a vorbit M. Sale și de alimentarea orașului cu apă industrială din lacul Siat-ghiol.

Suvoranul arăta o inimă foarte bună, judeca în plină vigilență și nu putem de cât să ne unim și noi la urările de îndelungate și voie bună pe care i le au adresat demnitarilor noștri, spre fericirea țării și a neamului.

BULETIN POLITIC

Guvernamentului la Tulcea

Expunând în numărul nostru precedent, situația liberalilor tulceeni și oprindu-ne a supra unor anume incidente simptomatice, coborâm în termenii următorii: „Toate acestea dovedesc că partidul liberal dela Tulcea a intrat din primele zile într'un proces, ale cărui efecte au început a se face evidente și care li vor fi fatale. Cauza principală a acestei «uzări» — fatale după câteva timp de guvernare — prematură însă, în speță — are a se căuta în autoritarismul și anume rancune ale d-lui Atanasiu...”

Prevederile noastre n'au întârziat a se împlini. La o recentă consfățuire dela clubul liberal din localitate, ținută sub președinția d-lui Atanasiu și convocată în urma cartelului încheiat de d. Comșa, președinte al comisiunii interimare și vice președinte al clubului, au tăbăcit, — căroră le-a oferit două locuri pe lista propusă la tribunal pentru alegerea consiliului comunal, — s'a produs, după discuțiuni aprinse, o sciziune foarte acționasă în partid.

La propunerea șefului, d. Atanasiu, au fost declarați excluși din partid d-nii: Comșa, Melinescu, Drăghici, Panaitescu, Museuși și alții. — Toți frunțași ai partidului — cari s'au solidarizat și au perzistat în lista propusă.

Pe de altă parte, clubul liberal de acord cu șeful partidului, a dat un comunicat prin care deslegă pe membri de orice solidarizare cu lista d-lui Comșa. Actul drastic al d-lui Atanasiu nu are nimic de extraordinar față de conștientul d-sale autoritarism. Rămâne a se vedea numai, la sarcina cui va cădea dezastrul ce nu va întârzi să se producă și cine li va purta greaua răspundere.

Nu s'au putem crede că d. Comșa să fi convenit la cartelul încheiat fără așentimentul d-lui Stoilășan, — și în cazul acesta de mult prevăzutul de noi proces dintre prefectul județului și șeful partidului din localitate, a fost deschiș.

În tot cazul din cearta dintre acești doi, va profita numai — și țreilea!

Pentru d. Ministru al cultelor și instrucțiunii publice

Dintr'un interes superior public ținem să punem în cunoștință pe noul titular al departamentului cultelor și instrucțiunii, cu cele ce urmează.

În orașul Constanța funcționează ca dirigor al corului, Catedralescu, și maestrul de muzică pe lângă gimnaziul din localitate, un oarecare domn Ion Baston, un om a cărui imoralitate notorie ne-ar privi foarte puțin, dacă „educațiunei” sale n'ar fi încredințate sute de lete și băieți nevătărnici.

Actele sale hidoase au făcut nu de mult obiectul unor anchete și a unui proces pertractat înaintea Curții de apel din Galați, despre care lapte a luat cunoștință lumea la vreme, fără însă să se fi înregistrat vreă măsură împotriva acestui monstru, grație unei suspecțe protecțiuni de care se bucura sub „foști” dela ministerul respectiv.

Nu mai un raport al directorului Școlii Normale din Constanța — motivat în așa fel, în cât nu s'a putut trece peste dânsul — a avut omonese unei sancțiuni în îndepărtarea numelui dela acea instituțiune.

Astăzi, știind în capul departamentului cultelor și instrucțiunii publice pe o persoană de corectitudine și susținută de moravuri a d-lui Duca, credem de a noastră datoric să-i atragem atențiunea asupra acestui caz, în îndreptățita și așteptată nădejde, că se vor lua măsuri în consecință. Prezența acestui domn în capul unui cor bisericesc și în mijlocul copiilor de școală, constituie și o neleguire și o primejdie publică.

La rândul-ne, pentru a ne achita până la capăt de această însărcinare obștească, stăm la dispoziția anchetei ce, fără îndoaială, se va orându.

„Dobrogea Jună”

RETEVEIE

Mijlocul

Prin indiscrețiunea unui personaj din imediatul enturaj al prefectului de Constanța, află că d-na a primit alele trecute din partea unui amle binevoitor, următoarea scrisoare preventivoare:

Stimate șefule și iubite prietene,

Neputând veni să te văd în persoană și urmând să pădăsc pentru mai îndelungată vreme țara, ca unul care șiu — și la preștigul înaltei demnități ce ocupi și la buna ta reputațiune, am socotit necesar să-ți așez serios atențiunea asupra următorului lucru: Dacă ai băgat de seamă, persoanele care s'au perindat în ultimul timp pela prefectura de Constanța, începând cu turbulul și nu mai puțin crâul Gălica, toate s'au molipsit și au suferit de o boală, pe care eu unul am numit-o „Mijomania” — boală care te în... a... cu călduri, cu tremurături pe la frunteuri, cu palpații și cu mari nebunii, — boală a cărei rețetă n'o posedă, pe cât am aflat, decât numai una Mișu, șiă și „Biciclișta”, a damă îndrăciș, pe care, dintr'un înalt sentiment de caritate publică și numai în acest scop, a și aduce regulat în toți anii la Constanța d. Heriz, antreprenorul Carionului, un individ nu mai puțin priceput în materie de... „șurură”.

Avuându-mi de desebidera în curând a stabilitămintului amintit și urmând a-și face apariția în localitate și numita „Mișu”, îmi fac o plăcută datoric de a-ți scrie lași și de prieten sincer, atrăgându-ți întreaga luare-aminte asupra acestui lucru, ca nu cumva să cazi în patima lui Pariano și a celorlalți colegi.

Uite iubite prietene, numai am pominit de „Mijomania”, și a și început să mă în cu călduri, cu tremurături pe la frunteuri, cu junghuri, cu palpații și cu mari nebunii!

Bere! Ține-te bine, șefule!
cu îndosecbrău
p. conșorm. Sarry

Justiția în Dobrogea veche și nouă

Un interesant raport al Decanatului hărului din Constanța

D-lui Ministru de Justiție

Corpul avocașilor din județul Constanța crede de datoric să a vă supune următoarele daziderate ale împrioinașilor din vechea și noua Dobroge:

Crearea unei secțiuni a II la Tribunalul din Constanța

De câțiva ani încoace așoerile Tribunalului Constanța s'au înmulțit în așa mod, în cât această instanță supraincaroată nu mai poate face față tutulor cerințelor.

O comparație între statistica anului 1908/9 și a anului judecătoresc trecut dovedește în de ajuns aceeași înmulțire

An avut	În anul 1908/9	1912/3
Desare...	6779	9747
Hărți intrate...	34823	47880
Legite...	39651	48524
Sentințe civile...	618	1213
penale...	3009	2804
comerciale...	139	237
Acte de notariat...	2300	3084
Malmente...	85	118

Această dezvoltare se datoriește pe de o parte creșterii populațiunii din județ, care de la anexare s'a înțrit, și înălțării valorii proprietăților și în fine măririi competenței judecătoreștilor de coale.

Ținând seama de multiple atribuțiuni date tribunalelor, în afară de atribuțiunile lor pur judecătorești, ce: pregătirea listelor electorale, procedurile electorale, curțile cu juri, co' itile fiscale, diferite alte delegațiuni, ca toată buna voință ce trebuie să reouău tem oă depun atât magistrății cât și greș, le este cu neputință să s'ajungă a satisfăce, așa cum ar fi de dorit, cerințele publicului.

Acem stăruie 60-70 procese pușu pe conșed, o mulțime din ele se anundă din cauza lipsei de timp, terminale obșruite sunt de 7-89 luni, nu se mai găosec termine pentru așoerile urgente și dacă se acordă asemenea termene, suferă natural oșzele pușu la ordinea zilei, magistrății cu nevoie de zile întregi numai pentru a semna actele judecătorești, greș luată de la orele 8 dimineața până la orele 12 noaptea și cu toate acestea publicul suferă îndărăruie și pătăruire.

Ministerul a oștat în adevăr o îndreptare prin numirea unui al treilea judecător de ședință, prin înălțarea magistrății stăruie la rangul de supleant și prin adăugarea, cu multe stăruințe, a

câte unui copiet la greș: aceste măsuri însă, sunt cu totul insuficiente. Și Doacă una din calitățile esențiale unei bune justiții este că ea să fie expeditivă, trebuie luată măsuri ca să înțetosească starea de lucruri prin crearea unei secțiuni a două.

Aproape toate orașele mai importante din țara au 2 și chiar mai multe secțiuni. Nu poate rămâne portul maritim principal al țării și metropola Dobrogei cu un tribunal cu o singură secție.

Cheltuielile ar fi colosemante și n'ar trebui puse în cumpănă, când sunt interes vitale în joc.

Înființarea unei Curți de Apel la Constanța

Guvernul trecut în urma stăruințelor populașilor din Cadilăter și a le reprezentanșilor județului Constanța în Parlament a hotărât într'una din ședinșele consiliului de ministri, înființarea acestei Curți și nădăjdind că actualul guvern va înăștași acest proiect.

Deoc înău în considerațiune densitate populașionei din Cadilăter, întinderea teritorială și distanțele mari, este o neputință a se alipi oele două județe noi la una din Curțile existente și în asemenea împrejurări este indicat ca Dobrogea întregită cu județele ei să formeze o singură circoscripție, având ca centru Constanța.

Astăzi deja este foarte greu pentru locuitorii din marginea județului să se deplaseze la Galați, cu toate că avem legături prin calea ferată; ce va fi mâine pentru locuitorii de la Erenis, situată la 100 kilometri depărțate de Constanța, oăd nu există mijloace de comunicație și când chiar o deplaseze la Constanța reprezintă oștăruie și pierdere de timp însemnate?

Amintim că în anul 1879 a funcționat la Constanța o Curte de apel, care a fost transferată la Tulcea, unde a fost în ființă până la schimbarea ședinșei Curții din Focșani la Galați, și că prin urmare înșă de la anexare, legătuitorii așvat în vedere necesitatei unei Curți de apel în Dobrogea.

Amintim și că mai are menirea a forma jurisprudenșe în aplicarea legilor bulgare în Cadilăter și a stabili forme de judecăt și în unele chestiuni cu totul speciale Dobrogei veche, astfel că și din acest punct de vedere ar fi necesară o specializare.

FARMACIA ENGLEZA

CONSTANȚA, STR. CAROL

Reorganizată și aprovizionată din nou în toate felurile de medicamente farmaceutice, chimice și droguri...

Tot felul de material de pansamente de prima calitate

Obiecte de chirurgie, precum: uburi, canule, seringi și alte diverse obiecte de gumă și sticlă.

Săpunuri medicinale de toaletă

Articole de igienă și cosmetice: Parfumele în sticle și eteje concentrate diferite ca gramaj

Apă de Colonia cu kgr.

In special recomandă preparatele proprii precum: Apă pentru gură și apă contra căderii părului. Pastă și prafuri pentru dinți.

Prepară la cerea orice fel de siropuri, ligatururi și vinuri tonice pentru copii și adulți... Ofera servicii prompt și conștiincios sub conducerea personală a șefului medicului.

GH. CONSTANTINDE

BANCA DOBROGEI MEDJIDIA

SOCIETATE ANONIMĂ CAPITAL LEI 1.000.000

Adresa Teleg. DOBROBEBANC

Banca Dobrogei face orice operațiuni de bancă și în special:

- a) Scențează cambii, mesdate, cupoane și titlu în ște și a șop; b) Ia parte la tot felul de emisiuni de titluri de Stat, de orașe, pe județe, sau de societăți particulare și participă la construirea de societăți comerciale și industriale; c) Primește efecte în depozit și pune în cont-curent și spre fur titlurile cu termen și procent convenționale; d) Face împrumuturi contra gaj comercial, sau cu acte autentice și primește cesiuni de tot felul; e) Face împrumuturi în cont-curent contra gaj de titluri, de efecte comerciale, sau pe garanții ipotecare; f) Împrumută pe garanții, pe matriuri, care vor fi constituite în gaj etc; g) Face împrumuturi pe titluri și efecte publice emise de Stat, județe, comune și de societățile comerciale sau industriale; h) Compoartă și vinde titlurile și efectele prevăzute în alinații precedente; i) Face achiziții de monede de tot felul sau de bilete de Bancă străine; j) Cumpără și vinde asupra străinătății, trade la vedere sau cu termen, cecuri și străinătate; k) Acceptă sau plătește frate, șpanei sau vânzătorii frate de corespondenții și din țară sau din străinătate; l) Se înlocuiește cu operațiuni de comision și de toroșari; m) Se înlocuiește să dea garanții sau coșpuri; n) Se împrumută cu garanții de efecte de imobile sau pe crediți ai persoane; o) Emite obligațiuni pe termen lung; p) Reascontază sau conționează creanțele etc;

BIROU TECHNIC

FONDAT IN 1885

AL ARHITECTULUI ADOLF LINTZ

Str. Maier Gurescu No. 32 execută: planuri, desene, tanalizări, conducte de apă, străvaghări de construcții, etc.

ZAHARIA ZAMFIRESCU

CONSTANȚA

Strada Carol, No. 225

Incluziți și vânzări de saci, mușamale, țoluri și cântare Depozit general al fabricii de țesături mecanice MOLDOVEANU & Comp. din Brănești (Jud. Dâmbovița) Plăzeturile groase și subțiri, pășni de cizmani, croitorii, uniforme școlare ȘFOARA DE MANILA

AGENZIA ȘPECIALĂ

Domnule Ministru, nu vorbim în interesul nostru profesional, îmbunătățirile ce la cerem nu sunt date de preocupări personale, deși am văzut într-un protest în contra înființării acestei Curți...

Revizuirea circumscriptiilor judecătorești de ocoale

La 1 Aprilie viitor intră în vigoare în Dobrogea legea asupra comunelor rurale din 1908, care până acum nu era aplicată aoi.

In această lege s'a avut în vedere să plășile să fie formate din 5 până la 8 comune, maxime. După noua împărțire a județului vom avea deci 10 plăși.

Ar fi de dorit ca fiecare din aceste plăși să aibă o judecătorec. Dar deoa pentru un motiv sau altul, ar trebui menținut numărul actual de 9 judecătorești, ele ar trebui repartizate astfel, în cât să fie în mai bună concordanță cu împărțirea administrativă și cu centrele de activitate.

Creдем că prin această expunere aducem un serviciu statului justițabililor cât și Justiției și sperăm, Domnule Ministru, ca veți bine voi a ține seama de desideratele exprimate cu ocaziunea organizării judecătorești a Dobrogei noi.

Bine voiiți a primi, Domnule Ministru, încredințarea oseb'ței noastre considerabile.

Decan (ex.) George D. Benderli

Membrii consiliului de disciplină

Trăian Șteiu

Ștefan Mureșanu

Constanța 24 Februarie 1914.

TEXTUL PROPUNERII DE REVIZUIRE A CONSTITUȚIEI

Cea mai puternică cheazăie a liniștii dezvoltării a unei țări stă în respectul Constituției ei. Dar pentru aceasta se cere ca și Constituția să fie netrecută expresia credincioasă a stării reale și a nevoilor acelei societăți.

După ultimele prelucrări din peninsula Balcanică și față de marile datorii pe cari ele ni le impun, apare și mai lămurit că ne găsim în momentul de față într-un stadiu al evoluției noastre, în care dispozițiunile pactului nostru fundamental nu mai corespund tuturor cerințelor stării noastre sociale.

Suntem frământați de două mari probleme: problema agrară și problema politică. Cât timp nu le vom rezolva, nici propășirea, nici liniștea Statului nu vor fi asigurate.

Se cuvine deci ca, în interesul însăși al sănătoasei și temeinice noastre dezvoltări, să procedăm fără de întârziere la deslegarea acestor două mari chestiuni.

Problema agrară apasă de mult asupra destinului României. O repartiție anormală a proprietății a creat un adânc dezechilibru între proprietatea mare și cea mică. Mijloacele întrebuintate astăzi pentru a îndrepta răul n'au putut răpi chestiunii caracterul ei de intensă gravitate și periodic ea s'a manifestat cu violențe cari uneori au zdruncinat temelile Statului.

Nu mai înmulțind numărul proprietarilor mici și dându-le puțină să formeze o mică proprietate economică de sine stătătoare vom înlătura primejdia sub a cărei grijă trăim.

Pentru a ajunge la acest rezultat vânzarea de bunăvoie a moșiiilor Statului și ale așezămintelor nu este îndestulătoare. Pe de o parte fiindcă înținderile de cari mai dispun așezămintele și Statul nu sunt mari, pe de altă parte fiind că multe din aceste așezăminte n'ar putea să vândă de bunăvoie fără ca prin aceasta să se expue la revocarea titlurilor în temeiul cărora au fost constituite.

lătea lui; iar un ca corolar al lărgirii dreptului de vot paragraful al 2-lea din art. 26 din Constituție, care supune înținderile sub cer liber la anume restricțiuni, trebuie neapărat revizuit.

Schimbarea sistemului de recrutare a membrilor Adunării (deputații atrage după sine o reorganizare a Senatului și a colegiului său electoral, păstrându-i-se bine toțeles caracterul de corp ponderator.

Pentru aceste cuvinte, vă rugăm să declarați că este locul să se revizuiască toate articolele dela secția I și secția II, adică articolele: 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65 și 66 pentru Camera și 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80 și 81 pentru Senat, precum și art. 26.

Cu acest prilej ar fi bine să prevedem și alte modificări ale Constituției. Într-adevăr, Constituția cuprinde texte cari trebuiesc revizuite, fie că și au încălțipit scopul, fie că nelămurita lor redactare a dat naștere la controverse.

Astfel există de mult îndolată asupra înțelesului dispozițiilor din art. 23, care hotărăște că învățământul trebuie dat fără plată în școlile Statului.

Pentru a curma pe viitor orice îndolală, e bine să se introducă în Constituție un text lămurit.

De oarece prin legile de organizare judecătorească s'a înțins inamovibilitatea magistraturii, e de văzut ca acest principiu să și primească sancțiunea constituțională.

Art. 104 din Constituție trebuie deci modificat. În legătură cu aceasta e nevoie să se revizuiască și dispozițiunile art. 130.

Meseriașii din Dobrogea

Nemulțumirile și doleanțele lor

Legea meseriilor și asigurărilor muncitorești astăzi în vigoare n'a găsit și nu găsește aplicare — o știe toată lumea și mai mult de cât toți o simțim noi aceia. În sprijinul cărora a fost, chipurile, făcută — de cât numai în ceea ce privește perceperea a tot felul de dări, — percepere ce se execută cu o strănicie demnă de o cauză mai bună.

Articolele referitoare la sprijin și la protecțiunea muncii, au rămas literă moartă. Mai ales art. 103, singurul care ne mai mângâie, a fost publicat numai de către Casa Centrală în unele gazete, fără să se fi și strănut însă pe lângă autorități, pentru ca acestea să se conforme.

Actualul ministru al industriei și comerțului manifestându și intențiunea de a modifica această lege, subsemnatul își permite să veni cu această modestă contribuțiune, care — am credem — însușmează nemulțumirile și doleanțele meseriașilor din această parte de loc, — contribuțiune la care nu adosg de cât rugămintea față de noul titular al departamentului respectiv, de a o lua în deapropo cercetare și cât mai completă înlăptuire.

Doleanțele noastre s'ar cuprinde în următoarele puncte: 1) Descentralizarea cât mai largă a Casei Centrale a meseriilor — așa după cum suntem informați că ar fi și în vederea D-lui Ministru.

2) Autonomia cât mai largă a Corporațiilor și a Comitetelor cari astăzi sunt numai o ficțiune.

3) Instituirea de comisuni superioare comitetelor de corporație pe fiecare județ, indiferent de numirea ce li se vor da — în legătură și acestea cu Casa Centrală, dar la rându-le cu autonomie cât mai largă și mai liberală.

4) Scăderea cotizațiilor săptămânale ale meseriașilor cetățeni români și o cotizație cât mai ridicată asupra meseriașilor străini cu pașaport. Antreprenorii străini să fie deasemenea impuși la o cotizație întecită.

5) Desființarea taxei patronale de 50 lei pentru mașini de tractat, patronii a celor mașini având de suportat astăzi dări prea grele.

6) Înființarea Comisiorilor de judecată tot la judecătorești de ocoale, cu o procedură sumară ca în legea proprietarilor și cu putere de judecată asupra oricărui debitor, fără deosebire de meserie; — cum s'a uzat până astăzi a fost o nenorocire.

Apărătorii la meseriașului reclamant să fie însuși judecătorul.

Judecata să se facă luna și numai ziua.

7) Introducerea în noua lege a art. 82 din legea d-lui Misir. Legea d-lui Nenițescu a suprimat acea dispozițiune și Cor-

porariile au rămas nepuțincioase față de străinătatea clandestină, care în țările lor nu au organizație atare și au năvălit în orașele limitrofe cauzând adevărate nenorociri meseriașilor români.

8) Art. 103 din actuala lege să rămde dar să fie strict supravegheat și în mod obligatoriu urmărit de către comisiunea superioară de județ; atunci când autoritățile cu intențiune îl vor călca, Comisiunea să ia măsură în consecință.

9) Un articol în noua lege care să ne garanteze plata imediat a lucrului efectuat și predat, căci din cauza lipsei unei asemenea garanții de plată, meseriașul român s'a ruinat, Profitul lui și o parte din capital rămânând a-l primi, el de regulă rămâne pigubăș.

Debitorii sunt cei mai mulți răi de plată, și s'a remarcat că aceștia se numără mai mult printre oameni bogați și cu trecere la judecătorii.

10) Un articol în noua lege prin care să se respecte în fața oricărei instanțe înviele de lucru pe hârtie simplă. Aceasta spre ușurarea judecătorului, pentru economisirea timpului și dispensa de martor.

11) Reducerea de 50% pe c. l. a călătorilor meseriașilor să se facă numai în virtutea carnetelor și brevetelor — însoțite de fotografiile la fel cu funcționarii, — mai ales că noi avem nevoie pentru căutare de lucru și cumpărări de materiale mai multe din orice localitate din țară; țără asemenea concurs rămânem în sufărință, iar fabricile mari și antreprenorii mari ne mai iau și lucrările mici, fiindcă ne pot concura, având concursul la îndemână.

Reducerea ce am avut până astăzi putem spune că n'a existat.

12) Contractele de angajament dintre patron și lucrător și dintre patron și elevi să fie sever aplicate de Corporații, nu ca astăzi, când unii din ei calcă angajamentul și pleacă, iar altul concediază înștate de a se anunța cu cele 8 zile după lege.

Astăzi Corporațiile cu iau măsuri contra unor atare fapte săvârșite.

13) Un articol pentru cașurile când meseriașul angajat cu o lucrare de întreprindere părăsește încal sa cere o mediațiune față de un deficit inevitabil, provocat de unul din următoarele motive: că între timp și în mod brusc, s'a ridicat prețul materialelor, sau a intervenit un cartel, grevă sau lipsă a căruțelor sau lucrătorilor. O comisiune de anchetă să se instive imediat în cazul acesta și în mod obligatoriu de către Corporația respectivă, pentru a studia prețurile sau cauzele și împreună cu proprietarii și antreprenorii să modifice o convenție ulterioară de adaos — dacă va fi cazul — dar care convenție să facă parte integrală din contract asupra condițiilor de executare, — convenția rămânând în picioare numai asupra motivului stabilit de comisiunea de anchetă.

Această anchetă să aibă puterea lucrului judecat.

Cristache Panaitescu

Alimentarea orașului Constanța cu apă industrială

Primarul orașului cere Ministerului Domeniilor cedarea sau concesionarea lacului Siut-Ghiol

Ne-am ocupat, nu de mult și pe larg, publicând și un studiu important și amănunțit al d-lui Inginer C. Letourneur de alimentarea orașului Constanța cu apă industrială, fără de care nu se pot stabili la localitate rafineriile ce urmeză a se înființa după terminarea conductei de petrol Băicoi-Constanța. Facem astăzi loc unui amănunțit raport, pe care primarul l'a înmănat d-lui Ministru al domeniilor, cerând să se dea în proprietatea comunei sau să i se concesioneze lacul Siut-Ghiol, pentru considerațiunile aci arătate:

Industrializarea portului Constanța

Orașul Constanța, a doua reședință regală de vară, situat la malul Mării Negre, ca prim port al țării, în ultimul timp a lăst un avânt însemnat, prin încercările ce i-au dat, oei ce conduc destinele Regatului nostru.

Rând pe rând, Societățile petrolifere s'au împroprietărit și stabilit, în jurul și pe teritoriul comunei, unde și-au construit rezervoare, clădiri și fabrici. Prin executarea conductei de petrol C. F. R. Băicoi-Constanța, aceste fabrici cu toate rafineriile dela munte care se vor muta la mare, și cele ce se vor face, vor contribui, ca orașul Constanța să devie un port industrial. Materia brută adusă de la munte, din zăcămintele pământului, va fi transportată la mare, unde va fi fabricată și exportată.

De asemenea comuna posedă în jurul ei 5-6 fabrici mai mici și de curând a vădud mai multor industriași mici, tenenuri pentru înființarea le anul viitor a 30 fabrici mici ca: postăvării, frânghierii, lămânării, săpunării, paste făinoase, brânzeturii, făinuri, oleiuri minerale și vegetale, franc cafea, serobrală etc.

studii asupra acestui lac și a stabilit că are un debit de 178.000 m. c. pe zi, debit ce se scurge la Mare la moara Mămăie. Izvoarele lacului sunt subterane, în cea mai mare parte pe teritoriul comunei Constanța.

Desvoltarea industrială la Constanța după toate calculele, timp de 20 de ani, nu va depăși necesitatea unei cantități de 40 mli m. c. de apă pe zi, și cum această cantitate este abia a patra parte din debitul arătat mai sus, se scurge în mare, este departe de a aduce vreun prejudiciu existenței lacului și a viețuitoarelor lui.

Dar pentru primii rece ani nu avem nevoie de cât de circa 20 mli m. c. zilnic: din acest debit 21.000 m. c. sunt necesari fabricilor iar restul de 4.000 m. c. zilnic sunt absolut necesari spălării canalelor "tout à l'égout" făcute în sistem divizionar.

Apa dela Dunăre

In adevăr, orașul nostru e alimentat cu apă potabilă din Dunăre, filtrată, ozonată și sterilizată; însă numai cu o conductă de 6.000 m. c. zilnic, din care se alimentează orașele Cernavodă, Medgidia, marile proprietăți riverane și Portul; așa că este o imposibilitate a înțrebuinta această apă la spălarea canalelor și la rafinările fabricilor pentru transformarea piteului și a derivatelor lui.

A mai frage încă o conductă sau două dela Dunăre, similare cu cea de 6.000 m. c. ar fi o lucrare de 2-3 ani de zile și care ar costa fiecare în parte, suma de 3.000.000 lei. Și atunci pentru a putea aduce debitul de circa 25.000 m. c. ar necesita cel puțin 10.000.000 lei sumă destul de importantă, pe care comuna Constanța, care are o datorie de 14 milioane, n'ar putea-o suporta.

Soluția

Imposibilitatea aceasta însă n'ar putea remedia foste ușor, dacă Statul ne-ar da sumai nouă, orașului Constanța, dreptul de a lua apă din lacul Siut-Ghiol de unde înșănd instalațiunile convenite să dăm apă necesară tuturor fabricilor, Portului, vaporizorilor de petrol și rezervoarelor de petrol ale Statului, cum și tuturor instalațiilor industriale, care sunt și se vor înființa în jurul orașului.

Apeșape trei părți ale (fabricilor la-

cului Siat-Ghiol aparțin comunei noastre, iar lucrările puternice care-l alimentează, sunt pe teritoriul nostru. Lucrarea de alimentare cu apă a tuturor fabricilor și rafinărilor de care am vorbit mai sus, cum și cea de spălarea canalurilor se va face de comună cu ajutorul societăților, ea obligându-se a la procurarea spa necesară tuturor necesităților prezente și viitoare cu un preț minim.

După studiile serviciului hydraulic comunal, dacă s'ar executa numai o conductă de 20.000 m. c. zilnic, plus stațiunea de pompare și uzină, ar costa pe un industriș 0,05 bani m. c. — iar dacă această cantitate s'ar spori, ar costa numai 0,04 bani m. c. Toate instalațiile de rafinare fiind foarte satisfăcute pe acest cost: iar orașul va avea cei 4.000 m. c. necesari spălării canalurilor, stropirii străzilor și udării plantațiilor și parcurilor comunale. Prin aceasta debitul de apă potabilă dela Dunstre de 6 mii m. c., ar fi suficient pentru 15 ani cel puțin. Comuna împreună cu statul cheltuiind pentru asigurarea lui până acum suma de 5.000.000 lei.

Fiecare societate în parte, nu va putea să-și facă instalația necesară în mod individual din acest lac; dar grupate toate la o laltă sub conducerea comunei se va putea ușor efectua lucrarea ce va da viață petroleului și prosperitatea orașului. În aceste condiții lucrarea pentru un debit de 20.000 m. c. va costa circa 1.850.000 lei — cu instalația uzinei și a stațiunii de pompare.

Soluția de mai sus o impetioasă necesitate

Statul cheltuiește sume enorme de milioane pentru executarea conductei Baicoi-Constanța, materia brută se va transporta cu ușurință la malul mării, însă aci prin transportarea ei necesităză la avizarea de imediat mijloace pentru transformare. Mille de lucrători trebitori fabricelor și rafinărilor, vor inunda orașul și vor contribui la dezvoltarea lui și a industriei românești.

Pentru a ajunge însă aci, este strictă nevoie de alimentare cu apă. Sunt societăți siriene, franceze, engleze și americane, care au venit să se intereseze la comună și să cumpere terenuri pentru rafinării și fabrici. Toate acestea însă sau refuză, văzând lipsa de apă. Ceva mai mult, chiar unele fabrici s'au gândit să cumpere terenuri la Dunstre la Cernavoda, unde să se instaleze.

Această tendință de a muta aierea industriei petroleului și altele, e foarte înfruntătoare pentru comuna noastră, pentru care Statul a cheltuit sute de milioane și unde fiecare cetățean și-a depus toată averea lui pentru prosperitatea Constanței.

Domnule Ministru, inițiativa pe care comuna noastră vorește s'o ia pentru a alimenta toate industriile cu apă din Siat-Ghiol sperăm că va fi încurajată și susținută de Domnievoastră, care totdeauna ați dat o deosebită atenție progresului românesc în această parte a țării.

Cheruența pe care o solicităm, de a avea dreptul exclusiv cel puțin pe 50 de ani de a lua apă din Siat-Ghiol pentru a alimenta rafinăriile de petrol și industria mare ori mică ce se va dezvolta aci la noi, este o chestiune vitală pentru orașul Constanța cum și pentru folosința Statului în mod eficace, atât pentru conducta C. F. R. cât și pentru produsele subsolului.

Scumpetea trailului

În mod paralel cu această chestiune merge și o alta tot de aceeași însemnătate de care Dumoiavostră v'ați ocupat mulți ani de-a rândul. Este vorba, domnule Ministru de esteniera trailului.

Orașul Constanța prin situaținea sa, ca port și punct însemnat industrial de prim ordin, simte absolută nevoie de a fi încurajat cât mai mult pentru ca esteniera trailului să devie o realitate.

Viața zilnică, în ce privește alimentele și locușinea este mai scumpă de cât în orice oraș din țară și aceasta din următoarele motive:

Pe lângă populația permanentă a orașului în număr de 30.000 locuitori, în timpul veri este o populație flotantă ce variază între 10 până la 20.000 de suflete, care rând pe rând se succed dela Mai până la Noembrie și apoi un număr mai restrâns de 5 sau 6000 în lunile de iarnă, trecător, staționar de scurt timp în orașul nostru.

Prin această afliuență mereu crescând viața zilnică devine tot mai grea, ghiurile din cauza abundenței de cerele se sporesc în fața ofertei, iar articolele de consumație ajung la insuficiență și deci în mod forțat la scumpere.

La aceasta decă șinem seamă. Întâi de fapt, că trupele din garnizoană s'au sporit fiind repedită de Corp de armată; și mai ales faptul că în scurtă vreme orașul nostru prin infiltrațea numeroaselor rafinării de petrol și mici fabrici în număr de 40, va fi inundat neapărat de un număr considerabil de lucrători, care se cifrează 15.000 până la 20.000. Prin aceasta populaținea orașului Constanța va crește la 50.000 de locuitori, pe lângă cei 20.000 de vizitatori din timpul veri, iar trailul zilnic la noi mult de jumătate din această populație va fi insuportabil din cauza scumpetei trailului.

Un mijloc de esteniere

La îmbunătățirea vetei că Dumoiavostră va ocupați de aproape de esteniera trailului, Consiliul Comunal într un șed și a îndreptat privirile către Esten-

iera Voastră, rugându-vă să binevoiți a ne acorda înaltul vestru sprijin spre linale, fericele și prosperitatea acestui oraș.

Lângă Constanța, după cum știți, se află la 4 kilometri lacul Siat-Ghiol, despre care am vorbit mai sus, bogat la peste de tot felul, rșu exploatat, cu apă dulce din izvoare subterane. Cantitățile de pește ce se scot din acest lac, foarte variate, se vând pe piață cu prețuri egite la licitație, foarte urcate, din care motive populația săracă se află în imposibilitate de a se bucura de acest aliment.

Administrația comunală, animată de dorința de a coresponde speranțelor puse în ea de populație, cum și de a coresponde așteptărilor Domnievoastre pentru esteniera trailului, vine prin mine să solicite stăruitor și rugător bunăvoiața Domnievoastră.

În anul 1905, în urma intervenției Primarului de atunci Domnul Ministru al Domeniilor și Agriculturii a aprobat, să se dea din moșia Statului, comunei Constanța 192 de hectare 9750 m. p. în cântul Mamaia, teren ca plajă și pare pe jumătate din malurile lacului Siat-Ghiol.

Consiliul de Miniștri prin nr. 270 din 18 Octombrie 1905, a confirmat această aprobare și astfel Constanța, pe lângă proprietatea sa, a devenit aproape înconjurată de acest lac.

Pe lângă dreptul exclusiv de concesione prin care solicităm de a lua apă din acest lac pentru industrie și sănătatea orașului, solicităm rugător, dar și cu stăruință, să faceți a ni se ceda oasă fie în plină proprietate, fie în concesione lacul Siat-Ghiol și cu dreptul de pescuire, condiționat, ca să vindem acest produs numai pentru consumul orașului și tot deuna până la 90 bani cel puțin de fie-care kilogram mai efim de cât cota Statului. Cu modul acesta Primăria Constanța va reglementa buras pețelui, va procura un aliment destul de efim populației sărace ce în doi ani va fi de 50.000 de locuitori și va înlesni prin aceasta dezvoltarea industriei la capul conductei C. F. R. pentru care Statul a cheltuit peste 20 milioane.

Ce și cât produce lacul Siat-Ghiol

De altfel, Domnule Ministru, exploatarea lacului Siat-Ghiol, devine din ce în ce mai grea. Peștele din acest lac se împușnează an cu an, din cauza adâncimei și gropilor profunde. Varietățile de pește, hăbușca și bibanul, fiind voraci distrug varietățile de lux, așa că la scurt timp venitul va fi micim față de cheltuielile ce urmează să se facă anual.

Nu mai cu o deosebită îngrijire ce s'ar da acestui lac, s'ar putea face ca să se sporescă cantitățile peștelor, venind astfel în ajutorul sărăcimii.

Servindu-ne de datele oficiale, din următorul tablou pe cinci ani trecuți, se poate vedea cât de minim este venitul Statului.

Pește	Staf	Ghișă	Total anual	
1909-10	27.485,90%	3.561	8.000	40.746,90%
1910-11	26.177,20%	5.983	9.092	40.800,30%
1911-12	26.276,50%	5.561	9.882	50.915,50%
1912-13	26.090,80%	3.561	7.135	39.391,50%
1913-14	11.672,85%	3.651	10.090	27.109,85%

Lacul Tabăcării

Prin lucrarea ce vom face, pentru alimentarea rafinăriilor de petrol și tuturor industriilor ce se vor dezvolta la Constanța, ne va fi ușor ca să curățim și lacul cel mic al Tabăcării aflător pe moșia comunei și marginea satului Anadolchiol.

Acest lac al Tabăcării azi nu produce nimic în el vărsându-se murdăriile dela Târgul de vite al Statului, și dela abatorul comunal. Nu este producător de pește, e aproape secat fiind lipsit de izvoare. Dela acesta Statul nu are absolut nici un profit.

Îmbunătățiri de adus

Pe de altă parte, Domnule Ministru, pe marginea lacului se întinde plaja Mamaia, unde este stațiunea de băi de mare ale comunei. Aci sistem decipi a face îmbunătățiri simțitoare. Chiar în primă-vara aceasta începem plantașionile parcului și șoselele ce duc în oraș.

În mijlocul lacului Siat-Ghiol este o insulă cu plantașioni, unde s'ar putea face un mic restaurant de vară, către care s'ar îndrepta vizitatorii noștri din sezonul de băi, cu un vaporăș pentru a lua masa în cursul zilei, făcând și o plimbare pe lac.

Prin aceste sacrificii, se vor putea atinge mai mulți vizitatori la băile Mamaia, pentru care comuna noastră a cheltuit și cheltuește sume însemnate.

Concluziuni

Din cele ce preced, d-le Ministru, vă veți convinge de ce comuna Constanța, consideră că o primă necesitate de viață și dezvoltare, ex-lacul Siat-Ghiol și Tabăcării, cuprinse în cea mai mare parte între proprietățile ei, și a afara sa de acțiune și dezvoltare, să i se cedeze în proprietate sau concesione cu dreptul de a lua exclusiv apă din ele pentru industrie și necesitățile orașului, cum și dreptul de pescuire și exploatare a ghelei și stufului.

Având deplina convingere în interesul ce purtă orașului și primului port al țării, suntem, D-le Ministru al Domnievoastre devotați.

Primar (cu Virgil Andreescu)
Director Comunal (cu N. Văduva)

Rezoluția d-lui Ministru

D. Ministru, prin rezoluținea pusă pe acest raport, a delegat pe d-nii ingineri, inspectori Generali A. Saligey și Davidenco, cari împreună cu d. D-tor Antipa să studieze și să refere:

- a) dacă se periclitază existența viețuitoarelor din lacuri;
- b) dacă apa se va extrage prin sorburi din lac sau de la izvoarele lui;
- c) asupra căderii în deplină proprietate urmând a decide Ministerul în urmă, comisia se va pronunța asupra concedării dreptului de a se lua apă din lac pentru industrie și pentru pescuit, comuna plătiind dijma ca ori și ce antreprenor.

Correspondența «Dobrogei Jună»

CONSTANȚA

O faptă laudabilă. Dacă în timpul mobilizării se-a fost dat să așistăm la diferite triste spectacole, provocate de unii proprietari bogatași rapaci și lacomi împotriva chirișilor, cari pe timpul mobilizării nu au putut la timp a și îndeplini obligațiunile impuse prin contracte și dacă nu i-am înțeles pe acești indivizi lipsiți de omănie, cauza a fost că eu înregistrasem atunci nici un gest frumos din partea altor proprietari, pentru că să-l opunem celor d'înțăi.

Prilejul al se da acum, când niște mici comercianți și proprietari, ne pun în plăcuta pozițiune de a vorbi de fapte care nu pot fi trecute cu vederea, mai cu osebire decă ne amintim de purtarea primilor.

Dar să expunem faptele:

D. Chirșian I. Lotzu, e un mic comerciant și proprietar, împovărat de o grea lămbie. D-na are o casă la strada Smârdan No. 9, din acest oraș, la care locuiesc 9 familii de funcționari inferiori civili și militari, între care putem cita pe d-nii Oprea Ion, Manolesco, Fărjă, Moșoianu, Pârnu și alții și al căror salariu nu trece peste 150 lei lunar.

Ei bine, numitul proprietar, dela data mobilizării 20 Iunie 1913 până la 1 Martie 1914, nu le-a pretins nici o chirie, plus că familiile celor mobilizați, în timpul mobilizării, au găsit la dânsul tot sprijinul material de care au avut nevoie.

De asemenea și d. Nicolae Iordan, comerciant în Murfatlar, a ertat chiria pe un an unui chiriș al său din strada Dragoș Vodă No. 8.

Aceste fapte frumoase și umane, vorbind dela sine, ne scutesc de orice laudă; le arătăm numai cu credința că poate să găsească imitatori, pe de o parte, iar pe de alta parte vor înlesni imita a celor, ce în dorința de a se îmbogăți și mai mult, spoliază într'un mod neuman pe nenorociții chirișiași.

De la Consiliul de Războiu Corpul V Armată.

În ziua de 25 Februarie a. e. Consiliul de războiu a judecat următoarele procese:

- 1. Soldații Macasoș și Ichim din grăniceri, inculpați pentru faptul de mituire și călcare de consemnă au fost condamnați la câte 6 luni închisoare, cu toată pedeșoria d-lui căpitan Vartanovici, care a arătat că ei nu sunt vinovați.
- 2. Soldatul Goldstein, care a omorât pe mecanicul John Viliam Moris, de pe un vapor englez, o fost achitat, la care acitare a conchis și d. Comisar Regal. Acest soldat a fost spărat de d-l Em. Socor, avocat din București.
- 3. Caporalul completă Mutheanu Nicolae din Reg. 40 Calugăreni, învinuit pentru insulta superiorilor prin scris, făcută prin ziarul "Dreptatea" din 25 August 1913. El a fost spărat tot de d. avocat Em. Socor, care din întâmplare se afla aci.

Dar să dăm câteva detalii asupra acestui proces.

Numitul caporal, fiind bătut, fără nici o vină de Lt. Hageș, în timpul mobilizării, pe când se afla la Cara-Omer, a relatat pur și simplu, sub a sa semnătură, faptul prin ziarul "Dreptatea" din 25 August 1913, calificând a-est fapt de barbar.

Ceeace se imputa mai mult acestui caporal, era faptul de a fi reclamat prin gazetă.

D. Lt. Șteflea, Comisarul Regal, după ce a expus faptele, a arătat că nu acutatul de față era îndrituit a face critica armatei, semnalând diferite noajunsuri.

Arată că lipsurile și neajunsurile unui război, sunt naturale și ele nu se pot evita cu toată buna organizație a unei armate. Dovedește că armata germană la Sedan, cum și cea franceză, au suferit de foamse și boli. Apoi discutând la drept, arată că consiliul de război e competent a judeca aceste fapte, totuțat art. 217 c. j. m. e. estegoric. În consecință cere aplicarea lui combinat cu art. 53 c. j. m. pentru insulta făcută cu ocazia serviciului.

D. avocat Em. Socor, care a primit a apăra pe acest caporal, fără nici un interes, având cuvântul, printe a frumoasă cuvântare, arată că fapta caporalului se datorează unor împrejurări de care el, față de cultura ce o are, nu poate fi responsabil, — că fapta trebuie acuzată cu totul, mai cu osebire când el singur o recunoaște și că a făcut o sub impresia unor excitații nervoase.

D. apărător sfărăște printe o migătoare peroratorie, arătând starea de micorie a acuzatului și a familiei, al cărei sprijin este al, după care consiliul a dat acuzatului numai 15 zile închisoare.

Un apărător nepoftit provoacă un enorm scandal.

În ziua de 25 Februarie, din copil cu îndelungătatea cu soare era etichetată de hărtie — impuse de Primărie — de pe pânzile expuse pe lavița brutăriei d-lui I. Serafim din colțul str. Mangaliel cu Carol.

La început bălătul de servicii, mai târziu hăuși d. Serafim, au atras atențiunea părinților copilor asupra acestui fapt. Acepția însă, în loc să oprească pe micii delievenți dela acest joc de prost gust, s'au pornit ei înșiși să continue gluma, lucru la care proprietarul brutăriei era firesc să protesteze.

Indivizii în chestiune — se vede niște scandalagi de meserie, — au început să vociferare și urmați de halmanalele ce umplu cafenelele de prin prejur și care s'au strâns la gălăgia celor d'înțăi, au dat năvala în brutărie.

În intervalul acesta aparo și un domn plutonier, Dumitrescu Vasile, care în loc să ajute la restabilirea ordinii, a luat dimpotrivă, comanda acestei cohorte, îndemnând-o cu tot dinadinsul să ia cu asalt brutăria.

Porța polițienească, venită la alarma dată de d. Serafim — un om a cărui bună cuvântă, temperanță și corectitudine sunt notorii în orașul nostru — nepățind dovădi furia mulțimei de flămânzi întăritată de un militar, care are de sigur altă misiune decă aceea de a instiga lumea, proprietarul s'a văzut nevoit să-și închidă pentru câteva momente brutăria.

Dacă scandalul în sine nu merită nici o importanță, fapta numitului plutonier însă trebuie să atragă întreaga dezaprobare.

Il recomandăm șefilor săi, Reporter

Informațiuni

Redacționale

Cu începere de astăzi, d. Simeon Petrescu, fost președinte al Consiliului Județean de Constanța, se însărește cu administrația ziarului «DOBROGEA JUNĂ».

Orice corespondență privitoare la administrația ziarului, ca: publicațiuni, inserții, anunțuri, abonaamente, plăți, referențe, — urmează a se adresa Domnului Sale, str. Unirei No. 7, Constanța.

Politice

Cu toată foile conservatoare și fructașii dela centru anuță campania pentru Constituținea deosebită și invită armata întregă la luptă, respectivii din Constanța — desorientați și demoralizați în urma înfrângerii rușinoase suferite în ultimele alegeri — nu îndrănesc să iașă încă din viaținea.

Se resimte din ce în ce mai mult lipsa de energie și de autoritate a d-lui Pariano.

În sechimb liberalii din Constanța privesc situația cu toată încrederea. Câteva nemulțumiri sporadice, provocate de acțiia vopăci intriganți, nu prezintă nici o importanță.

D. Oancea, șeful partidului, pare a fi renunțat de a demisiona dela prefectură, spre a candida la Constituținea. D-na va mai deține câțva timp acest post, după stăruințele d-lui Brătianu.

Situația d-lui Atanasiu, șeful liberalilor tulcei, pare serios compromisă.

În urma unei sciziuni produse în partid, despre care ne ocupăm în altă parte a ziarului, lista liberă și la col. l de comuna a căzut, reușind o listă cetățenească, compusă din d-nii Mihail Ceapău, C-tin Gurgescu, Ivan Ivanof, Nicolae St. Nedelcu și Vasile Gospodin, în cap cu d. Alex. Calafateanu, fost deputat și șef al conservatorilor din localitate.

Căderea la alegerea comunală a d-lui N. Comșă, vice președinte al clubului liberal tulcean, — omul din cauza căruia d. Atanasiu a nedreptățit multe elemente de valoare din localitate, orădușii și o sumă de dușmani, pe oști de serioase, pe atât de inutile, pentross în cele din urmă același d. Atanasiu să-l desavueze și să-l excludă din partid, — căderea aceasta a fost primită cu o deosebită satisfacțiune de toți.

Na puțin a contribuit la trimiterea pentru todesuna la plimbare a d-lui Comșă, — oăni căderea aceasta a d-este însemnă înormântare sa politică — amirul nostru d. Ahil Dimitriu, marșant membru al clubului liberal tulcean, care a plătit o poliță acestuia.

Este, oricce e'ar zior, o justiție a evenimentelor!

Electoriale

Rezultatul alegerilor comunale din ziua de 3 Martie:

La Tulcea:
Inscriși 346; votanți 268; anulate 7.
Lista cetățenească, în frunte cu d. Al. Calafateanu, a intrunit 143 voturi și a fost proclamată șleșă.

La Socolia, în frunte cu d. N. Comșă a intrunit 148 voturi

La Sulina:
Inscriși 116; votanți 114; anulate 1.
Lista liberală, disidentă, în frunte cu d. G. Popescu, sprijinită de d. A. Petra, șeful conservatorilor din localitate, a intrunit 143 voturi și a fost proclamată aleșă
Lista oficială, în frunte cu d. Iarm. Iuliu Spătan, a intrunit 151 voturi.

Comunale

După stăruințele d-lui Andronescu, primarul orașului, d. I. G. Duca, ministru al cultelor și instrucțiunii publice, a dispus prin bugetul anuț al acestia infiltrațea a încă 2 școli primare în localitate, pe ziua de 1 Septembrie. Infiltrațea unei școli de meserii și mutarea școlii profesionale de fete în partea de sus a orașului.

D. Andronescu mai stăruie și pentru mutarea seminărilor musulman dela Medjidia la Constanța.

Ministerul de război a încuviințat ca linia de racord la lucrările de consolidare a malurilor orașului Constanța, să treacă prin str. Eroilor, din șosul spităului militar, tând o parte din curtea cazărmei Vânătorilor, evitându-se astfel exproprierea ce trebuia să se facă.

Primăria de Constanța a înasistat spre aprobare planurile celei de a treia biserici, ce urmează a se construi în localitate.

Proiectul e executat de d. arhitect Aggel Niculescu.

În urma unei convorbiri cu d. Virgil Brătianu, d. Andronescu, cu concursul d-lui ing. Bugiă, va proceda imediat la realizarea mult așteptatului tramway electric în Constanța, punând bazele unei societăți cointerestate cu comună

Primăria din Constanța a dispus aplicarea taxei pe vagon, votată și prevăzută în buget de fosta administrație conservatoare.

În legătură cu aceasta, s'a pus în execuție strada Ateliereilor, pe care se vor transporta cerealele dela magazi la port, cu autobuze. Casa Manilian a și comandat 5 din acestea.

Numita stradă pornește dela magaziile de cereale și merge până la Bulavardul P. P. Carp, de pe malul de deasupra portului. Din acel punct începând teritoriul portului, drumul de acces la silozuri, urmează să-i fie însoțit. Portul Constanța.

Curtea de apel

O delegație compusă din parlamentarii județului Constanța, în frunte cu d. Oancea prefectul județului și însoțit de d. Andronescu, primarul orașului, s'au prezentat săptămâna aceasta d-lui Ministru de justiție, pentru a cere înființarea Curții de apel și a unei a doua secțiuni pe lângă Tribunalul de Constanța.

S'a obținut înființarea Curții pe ziua de 1 Aprilie, cum însă Ministerul de finanțe a obiectat că nu poate pune fondurile necesare la dispozițiune, primarul orașului a luat o obligațiunea de a înăscire în bugetul din anul acesta al comunei suma de 15 mii lei, în acest scop.

A doua secție pe lângă tribunalul nu s'a putut obține, din lipsa de fonduri.

Bal

Viner, 7 Martie, are loc la Cernavoda un frumos Bal organizat de Societatea Vânătorilor din localitate, în salonul Hotelului Bristol.

S'au luat toate măsurile ca petrecerea să fie cât mai amănată.

DE VÂNZARE CASE, VII ȘI MOȘII
IN
BALCIC ȘI IMPREJURIMI
A se adresa
Societății «BALCICUL»
La Balcic

BĂILE TECHIRGHIOI-Sal
De închiriat pentru sezonul 1914
VILA «BUCUR»
Compusă din 8 camere și sală jar împrejur.
Curte cu pomi fructiferi.
Poziție dominantă.
MOBILIER nou și lagrinit.
BAILE la câțiva pași.
ABONAMENTE IN PENSIUNE.
LĂPTĂRIE
Trăsură cu cal pentru curse.
Gimnastic și jocuri pentru copii.
A se adresa Administrației VILEI «BUCUR», Constanța, Str. Nircea, 110.

VITTEL GRANDE SOURCE
GUTA GRAVELA ARTRITISM
Apa de masa și de regim a artriticilor

MAGASIN DE INCREDERE

P. ȘAPIRA
Furnisorul Curții Regale

CONSTANȚA. — 17, STRADA CAROL, 17

RECOMANDĂ MARELE SAU MAGASIN CU
CEASORNICARIE
BIJOUTERIE
ȘI OPTICĂ

ca cel mai bogat sortat din toată Dobrogea

Vinde cel mai etnin

Se găsește mărfuri de la 50 bani la 2.500 lei bucata
Cădouri pentru logodnă, nunți și balzari

LA ȘAPIRA se vând și bilete ale
Loteriei Regatului Român

Oraș comandă se poate efectua și prin poștă
Prospecte gratis la cerere

MAGASIN DE INCREDERE

Onor. Clientelă,

Servesc în modul cel mai conștient, furnizând calitatea și lăsați garanțate și din o pepinieră renumită din Ungaria, 10000 de bucăți viță altoită 185 lei, galbenă de Odobești, Crampoșle mustoasă de Colnar Fețeașă, Braghina, Soluri negre Bur-gunder, Kadarka, O-porte, Negru vârtos, Soluri Chaus-las 1000 bucăți 2000 lei, Blanc, rose, Con-tard, Vibert, Tokay, Napoleon, Famă-loase: (muscat) 200 lei, L. Gue, Ottonel, Muscat Perle de Casba cel mai timpuriu de masă mia 300 lei, bun spăstra pen-tra iarnă, Viță de 2 ani 20%, mai scump. Soluri altoit la verde 10%, mai scump. Comenziile vor fi făcute cu un scont de 10%.

Servesc și cu pomi altoiți de 3—4 ani, Meri, Cireși, Pruni, Caiși, Cireși, Vișini, Gutul, Persici, Nucii, 1 bucata 1.20—2 lei.

Comenziile se vor expedia prin gara Constanța, și se vor adresa în Strada Ion Măneșcu 3, Constanța.

Cu stima, **ALEXE SOCOLY**

GASINOU DİN CONSTANȚA

MARI ATRACȚIUNI DE SENZAȚIE
SERBARI DE ZI ȘI DE NOAPTEA

TEATRU de Comedii române sub direcțiunea d-lui DAVILA
TEATRU DE COMEDII FRANCEZ

Teatru de Varietăți și Muzc-Hall

ORCHESTRA de virtuși din Montecarlo sub direcțiunea d-lui REYNAUD

• Cei mai celebri artiști de pe scenele europene •

RESTAURANT ȘI TERASE DE CONSUMAȚIUNI

MARI SERBARI, FOCURI DE ARTIFICII SPLENDEDE
MEETING DE AVIAȚIUNE

CURSE DE CAI — CURSE DE REGATE
Toate atracțiunile marilor casinouri din lume

SOCIETATE ANONIMA
DE
CIMENT PORTLAND
ȘI
VAR HIDRAULIC
CERNAVODA (România)
— CAPITAL SOCIAL LEI 2.000.000 —
Producțiunea anuală totală 100.000

Fabrici de CIMENT PORTLAND și Var Hidraulic

Ciment Portland provine din cuptoare rotative de cea
Var Hidraulic special și comercial din fabrica Cernavoda.
Sind glăste, de cea mai superioară calitate
p autoritățile competente, au fost admise la toate lucrările administra-
țiilor civile și militare; întrebându-se de calitatea și la lucrările de
mare, cum este Construcțiunea Portului Constanța, precum și la toate
mărcile Serviciilor hidraulice din țară.

Export în: BULGARIA, RUSIA, TURCIA și SERBIA

Legături directe și extra-rapide cu porturile:
Constantinopol, Smirna și Alexandria
prin vaporile Serviciului Maritim Român

Pentru comenzi și informații să se adresa direct reprezentanților generali
D-nii **NICOLAE FERER & C-ia, Soc. în comandită, București, Smârdan 17**
sau direcțiunii Societății Cernavoda

BIROU TECNIC DE INFORMAȚII MECANICE
— Constanța —

Domnilor Agricultori,

Doriți să cumpărați orice soi de mașini care le-ați
văzut, știți anume, sau vă închipuiți că ar exista? Întră-
bași prin scris scoateți biroul și veți avea delușări com-
plete: trimiteți în scrisoare lei 1 ban 15 în măru pentru
informații, în schimb scăpați de păstăleli și mașini proste.

**Biroul nostru nu are nici o legă-
tură cu nici o casă de mașini.**

Vă recomandăm numai mașinile bune, simple și practi-
ce din țară, sau străinătate.

Cine întreabă nu se păcălește
O NOUȚATE
Vapoarele și Trierătoare

Americane sunt minunea economiei pluga-
rului mic și mare. Trieră mult, curăță fără asemănare,
iar risipa a dispărut, fiind înlocuită cu o cutie, con-
strucție mai solidă ca cele englezești, fără a între-
buința mai mult de 15 oameni pe arie, macină și
spală de praf toate peștele pe care le face piravă după
voiașă, depune sigură mașina plavă în șir. Mai
eficace ca celelalte și fără de bandă la rufe. Posed
certificat de mulțumire dela d-nii: I. Banciu, R. Mi-
hăilescu, Al. Butică, A. Alexandridă, I. Nedelcu, N.
Badiță, L. Vesilic și alții. S'a vândut o garnitură
d-lui Gh. Panătescu mecanic, una d-lui Gh. Dumitrescu
Mangalia și una d-lui L. Vișdeșcu Caraculna.

Doritorii de a cumpăra să pot adresa d-lui
Christache Panătescu, mecanic Piața Grivița
(Cotta) Constanța.

DIMITRIE BĂLĂNESCU
107 — STRADA CAROL, — 107

MAGAZIN CU FIERARIE
ASORTAT CU

Broaște, lacăte, balamale, sârmă, ciment, var hidraulic
nicovale, menghine, etc.

Specialitate în articole de
Vapoare fine, Uleiuri fine englezești și tot felul de Lucruri garantate

BAZAR ENGLEZ

CARP & COSTOVICI
— CONSTANȚA —
No. 6-8, STRADA CAROL I, No. 6-8

Asortat numai cu MARFURI FINE.— Articole de voiaj.— Articole pentru domni
INCĂLȚĂMINTE AMERICANĂ
Balanterie de Lux și Noutăți. — Croitorie de Primul Rang. — Ștufe Englezești

„DOBROGEA”

SOCIETATE COOPERATIVA
CAPITAL SOCIAL 100.000 LEI

Constanța, — STRADA CAROL No. 64, — Constanța

FURNIZOARE A SERVICIULUI MARITIM ROMÂN ȘI A CAZINOU LUI COMUNAL CONSTANȚA

COLONIALE, DELICATESE, ARTICOLE ORIENTALE
BAUTURI INDIGENE ȘI STREINE

Serviciul la domiciliu gratuit

Expedițiuni în țară și streinătate

TELEFON **TELEFON**